

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, факс (044) 520-03-25

E-mail: slg@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Національне агентство з питань
запобігання корупції

Копія: Міністерство економіки України

Щодо проекту постанови
Кабінету Міністрів України

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), у відповідь на лист Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) від 27.11.2022 № 10-05/24165-22 (вх. Комітету від 28.11.2022 № 7-01/9635), опрацював проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023 - 2025 роки» (далі – проект постанови) та **повідомляє про його погодження із зауваженнями.**

Листом Комітету від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568 на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 15.07.2022 № 17494/1/1-22 (вх. Комітету № 3-01/257 від 15.07.2022) з метою забезпечення виконання положень Закону України від 20.06.2022 № 2322-ІХ «Про засади державної антикорупційної політики на 2021 - 2025 роки» згідно з планом організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для його реалізації, **Комітет надав пропозиції НАЗК до проекту державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, які не були враховані, та на врахуванні яких наразі Комітет наполягає.**

Так, слід зазначити про те, що згідно приписів статті 19 Конституції України **органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.**

Комітет є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель. Особливості спеціального статусу Комітету обумовлюються його завданнями та повноваженнями, в тому числі роллю у формуванні конкурентної політики, та визначаються цим Законом, іншими актами

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

26B2648ADD3032E104000000ED8F3000C07EAC00

Підписувач: Піщанська Ольга Станіславівна

Дійсний з: 21.11.2022 15:55:11 по 21.11.2024 15:55:11

Антимонопольного комітету України

№ 300-06/01-4157є від 07.12.2022

законодавства і полягають, зокрема, у спеціальних процесуальних засадах діяльності Комітету (стаття 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»).

Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.

Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади (стаття 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»), який *на основі та на виконання, зокрема, Конституції України і законів України видає обов'язкові для виконання акти* - постанови і розпорядження (стаття 49 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»).

Запропоновані Додатками 1 і 2 окремі «Заходи з виконання Державної антикорупційної програми», доданими до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, що пропонується до затвердження проектом постанови (далі – Додатки до проекту постанови), не узгоджуються з заходами, які необхідно здійснити Комітету на виконання пунктів 3.2.5 - 3.2.67 розділу 3 Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України 20.06.2022 № 2322-ІХ «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки», а тому потребують суттєвого доопрацювання з огляду на наступне.

1. Згідно заходу 2.2.5.1.1 Додатку 2 до проекту постанови Мінекономіки разом з Комітетом необхідно у січні 2023 року розробити проект закону, який визначатиме:

1) порядок та умови безперешкодної участі представників громадськості у засіданнях Комітету, на яких ухвалюються його рішення, схвалюються проекти нормативно-правових актів, з наданням представникам громадськості можливості завчасного ознайомлення з відповідними проектами рішень та нормативно-правових актів, а також можливості висловитися по суті питань, що розглядаються;

2) обов'язок Комітету щорічно не пізніше 31 грудня затверджувати та оприлюднювати на своєму офіційному вебпорталі план діяльності на наступний рік;

3) обов'язок Комітету щорічно не пізніше 31 січня затверджувати та оприлюднювати на своєму офіційному вебпорталі інформацію про результати виконання плану діяльності за попередній рік;

4) обов'язок Комітету вести єдиний відкритий Державний реєстр суб'єктів господарювання, яких притягнуто до відповідальності за вчинення порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів тендерів, у порядку, визначеному Комітетом.

Відкритість та гласність Комітету закріплено у статтях 2, 4 та 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» відповідно до яких Комітет оприлюднює інформацію та надає інформацію на запити відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»; одним з основних принципів діяльності Комітету є гласність; Комітет та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.

Статтею 19 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено гарантії здійснення повноважень Комітету, зокрема, що під час розгляду заяв і справ про узгоджені дії, концентрацію, про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в тому числі під час проведення розслідування, дослідження, прийняття розпоряджень, рішень за заявами і справами, здійснення інших повноважень у сфері контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, контролю за узгодженими діями, концентрацією **органи та посадові особи Комітету та його територіальних відділень** керуються лише законодавством про захист економічної конкуренції і є **незалежними від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та суб'єктів господарювання, а також політичних партій та інших об'єднань громадян чи їх органів.**

Відповідно до статті 4 Директиви (ЄС) Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2018 року № 2019/1 (далі – Директива ЄС № 2019/1) для гарантування незалежності національних адміністративних органів з питань конкуренції під час застосування статей 101 і 102 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), **держави-члени мають забезпечити, щоб такі органи виконували свої обов'язки та здійснювали свої повноваження неупереджено та в інтересах ефективного та однакового застосування цих положень, за умови пропорційних вимог щодо підзвітності та без шкоди для тісної співпраці між органами з питань конкуренції в Європейській конкурентній мережі.**

Зокрема, держави-члени повинні як мінімум забезпечити, щоб персонал і особи, які приймають рішення, реалізуючи відповідні повноваження, в національних адміністративних органах з питань конкуренції здатні виконувати свої обов'язки та використовувати свої повноваження щодо застосування статей 101 і 102 ДФЄС незалежно від політичного та іншого зовнішнього впливу.

«Щодо порядку та умов безперешкодної участі представників громадськості у засіданнях Комітету, на яких схвалюються проекти нормативно-правових актів, з наданням представникам громадськості можливості завчасного ознайомлення з відповідними проектами нормативно-правових актів» слід зазначити, про наступне.

Статтею 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено **перелік обов'язкової інформації, яку її розпорядники зобов'язані оприлюднювати**, зокрема це- нормативно-правові акти, прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно правові засади діяльності. Проекти нормативно правових актів розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше, як за 10 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття.

Частиною одинадцятю статті 12-1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» передбачено що розробка, розгляд, прийняття та оприлюднення розпоряджень Комітету, які відповідно до закону є регуляторними актами, здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Статтею 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» передбачено оприлюднення проектів регуляторних

актів з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також відкриті обговорення за участю представників громадськості питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю.

Обов'язок оприлюднення кожного проекту регуляторного акта з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань встановлений приписами статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Про оприлюднення проекту регуляторного акта з метою одержання зауважень і пропозицій розробник цього проекту повідомляє у спосіб, передбачений статтею 13 цього Закону.

Наразі Комітет відповідно до вимог зазначеного законодавства та у визначені терміни оприлюднює проекти нормативно-правових актів, які ним розробляються для подальшого їх обговорення, отримання зауважень та пропозицій та подальшого схвалення на засіданнях Комітету, у яких представники громадськості можуть приймати участь та надавати пропозиції, заперечення або зауваження щодо їх змісту.

Щодо безперешкодної участі представників громадськості у засіданнях Комітету, на яких ухвалюються його рішення з наданням представникам громадськості можливості завчасного ознайомлення з відповідними проектами рішень повідомляємо про наступне.

Засідання Комітету, на яких розглядаються справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та приймаються відповідні рішення (рекомендації) проводяться відкрито, за винятком випадків, передбачених законодавством, зокрема, якщо проведення відкритого обговорення може завдати інтересам держави, інших осіб, які беруть участь у розгляді справи, або перешкодити подальшому розгляду справи, а також через необхідність обговорення матеріалів, які містять інформацію з обмеженим доступом.

Таким чином, представники громадськості мають право бути присутніми в якості вільних слухачів на засіданнях Комітету.

Водночас право подавати пояснення у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції тощо мають сторони у справі, яких безпосередньо стосується те чи інше рішення Комітету.

Зауважуємо, що рішення Комітету приймаються за результатами розслідування, яке включає направлення вимог суб'єктам господарювання та органам влади, аналіз отриманої інформації, проведення слухань, під час яких сторони надають пояснення, направлення сторонам у справі подання з попередніми висновками і аналіз обґрунтованих заперечень/пропозицій на вказане подання.

Таким чином, представники громадськості, про яких йде мова, навіть ознайомившись з проектом рішення (за виключенням інформації з обмеженим доступом), не зможуть надати пояснення чи міркування щодо її суті, оскільки не є стороною у справі, не приймали участь у розслідуванні та, найголовніше, не матимуть права ознайомлюватись зі всіма доказами у справі, оскільки більша частина з них є інформацією з обмеженим доступом, за розповсюдження якої Комітет несе відповідальність, передбачену законодавством.

Підкреслюємо, що відкритість Комітету забезпечується правом суспільства бути обізнаним про його основну діяльність, не впливаючи на рішення органу, які стосуються прав та інтересів конкретних суб'єктів господарювання та органів влади.

Така відкритість, в тому числі, забезпечується проведенням відкритих засідань Комітету.

Тому запровадження запропонованого порядку участі громадськості у засіданнях Комітетом не може бути погоджено, виходячи з наведених вище підстав, а отже підпункт 1 заходу 2.2.5.1.1 Додатку 2 до проекту постанови підлягає виключенню.

Щодо вирішення питання «затвердження та оприлюднення планів діяльності Комітету на відповідний рік та звітування про результати їх виконання», та як це передбачено для центральних органів виконавчої влади за Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» не може бути підтриманим, оскільки положення Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» поширюються на Комітет, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності (частина четверта статті 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»).

Комітет в цілому погоджується з необхідністю затвердження та оприлюднення планів діяльності Комітету на відповідний рік та звітування про результати їх виконання, водночас просимо врахувати наступне.

Наразі Комітет, дотримуючись вимог пункту 2 статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції, **має повноваження** – узагальнювати та аналізувати інформацію **про реалізацію актів законодавства про захист економічної конкуренції щодо пріоритетів і напрямів конкурентної політики**, та відповідно до статті 20-1 зазначеного Закону узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання.

Так, для реалізації зазначених повноважень Комітет затверджує пріоритети своєї діяльності, а саме формує їх, як перелік стратегічних напрямків, визначених з огляду на поточну ситуацію в конкурентному середовищі країни та розміщує на офіційному вебсайті за посиланням <https://amcu.gov.ua/news/amku-zatverdiv-prioriteti-na-2022-rik>.

За переліком пріоритетів стоїть великий обсяг завдань Комітету на різних ринках та вони формуються на основі надважливих для економіки країни та чутливих для суспільства питань.

Послідовність надає Комітету можливість формувати середньострокові пріоритети, які розширюються з урахуванням поточної ситуації та викликів, які постають в роботі Комітету.

Так, у річних звітах Комітету, які відповідно до статті 20-1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» подаються Комітетом до 15 березня щороку на розгляд Верховної Ради України, відображається інформація про підсумки роботи та діяльність Комітету на ринках, опис проблем та шляхи їх вирішення відповідно до затверджених пріоритетів на відповідний рік.

Враховуючи викладене, **пропонуємо доопрацювати положення проекту постанови щодо термінів затвердження та оприлюднення на своєму офіційному вебсайті плану діяльності Комітету на наступний рік та результатів його діяльності з урахуванням строків подання Комітетом звіту на розгляд Верховній Раді України, а саме до 15 березня щорічно.**

Щодо ведення єдиного відкритого Державного реєстру суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення, яке передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 цього Закону, у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів у порядку, визначеному Комітетом, повідомляємо наступне.

27.04.2021 у Верховній Раді України був зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» (реєстраційний № 5431 від 27.04.2021) (далі – законопроект № 5431), внесений народним депутатом України Підласою Р.А. та іншими, яким передбачається внесення змін до законів України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції».

На засіданні Верховної Ради України 13.07.2021 законопроект № 5431 було прийнято за основу з дорученням головному комітету підготувати його до другого читання, а на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку 04.02.2022 прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 5431 у другому читанні та в цілому.

Законопроектом № 5431, рекомендованим до прийняття у другому читанні, порівняльна таблиця до якого розміщена на офіційному вебсайті Верховної Ради України за посиланням <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1228279>, Закон України «Про захист економічної конкуренції» *пропонується доповнити положеннями щодо ведення єдиного відкритого Державного реєстру суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення, яке передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 цього Закону, у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів у порядку, визначеному Комітетом.*

Враховуючи викладене та вимоги статей 90-94,100 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI, щодо неможливості реєстрації законопроектів з одних і тих же питань та повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на підставі наявності прийнятого в першому читанні законопроекту, щодо якого внесений проект є альтернативним, **розробка у січні 2023 року**, запропонованого пунктом 2.2.5.1.1 заходу Додатку 2 до проекту постанови законопроекту та його подальше обговорення, супроводження у Верховній Раді України з метою прийняття, вже містить положення у законопроекті № 5431 та, на думку Комітету, не потребує розробки окремого законопроекту, яким би вирішувалися зазначені питання.

Окрім того, виключно на час дії правового режиму воєнного стану, згідно пункту 4 витягу з протоколу № 82 засідання Кабінету Міністрів України від 28.05.2022, доручення Прем'єр-міністра України від 19.08.2022 № 809/2/1-22-ДСК, постанови

Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану», **Комітетом під час дії правового режиму воєнного стану вживаються заходи з метою врахування рекомендацій щодо обмеження доступу до окремих видів інформації про суб'єктів господарювання, зокрема, на офіційному вебсайті Комітету.**

Комітетом на виконання зазначених заходів щодо обмеження доступу до окремих видів інформації про суб'єктів господарювання, прийнято розпорядження від 31.08.2022 № 12-рп «Про запровадження тимчасового обмеження на окремі види інформації».

Наразі опублікуванню на офіційному вебсайті Комітету, що може міститися в рішеннях Комітету, інформаційних повідомленнях, звітах, інших відомостях та матеріалах, які готуються в Комітеті, не підлягає інформація про місцезнаходження суб'єкта господарювання його ідентифікаційного коду (реєстраційного номера облікової картки платника податків, серії та номеру паспорту), інформації про окремі види діяльності суб'єкта господарювання, а також та інформація з обмеженим доступом, яку заборонено опубліковувати відповідно до законодавства про інформацію.

Водночас вся інформація (рішення), яку Комітет зобов'язаний публікувати відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» публікується у встановлені цим Законом строки:

інформація щодо прийняття розпорядження про початок розгляду справи про узгоджені дії, концентрацію (назва та організаційно-правова форма учасників узгоджених дій, концентрації, вид узгоджених дій, концентрації);

рішення, прийняте за результатом розгляду заяв, справ про узгоджені дії чи концентрацію, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України, крім інформації, яка визначена інформацією з обмеженим доступом;

рішення за результатом розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції тощо.

Звертаємо увагу на те, що Комітетом у листі від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568, пропонувалися заходи, які Комітетом можуть бути вжиті для вирішення проблеми, зазначеної в відповідних підпунктах пункту 3.2.5 Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-ІХ.

II. Згідно заходу 2.2.5.2.1 Додатку 2 до проекту постанови Мінекономіки разом з Комітетом необхідно у січні 2023 року розробити проект закону, який визначатиме:

1) обов'язок Комітету оприлюднювати на офіційній веб-сторінці у встановлені таким законом строки рекомендації (повний текст), які надаються органам державної влади, органам місцевого самоврядування, установам, організаціям, суб'єктам господарювання, об'єднанням;

2) обов'язок Комітету та його територіальних відділень оприлюднювати на офіційній веб-сторінці у встановлені таким законом строки вичерпний перелік справ, які перебувають на розгляді Комітету, із зазначенням за кожною справою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в динаміці інформації, зокрема, про суть справи, відповідальний структурний підрозділ та відповідального державного уповноваженого, строк розгляду та стадію розслідування у справі, підстави для продовження строку розгляду справи;

3) обов'язок Комітету оприлюднювати на офіційній веб-сторінці у встановлені таким законом строки повні тексти нормативно-правових актів, рекомендаційних роз'яснень та роз'яснень, які приймає та надає Комітет;

4) обов'язок Комітету оприлюднювати на офіційній веб-сторінці у встановлені таким законом строки інформацію стосовно заявлених концентрацій (назва та організаційно-правова форма учасників концентрації, зміст заявлених дій);

5) обов'язок Комітету оприлюднювати на офіційній веб-сторінці у встановлені таким законом строки єдиний відкритий Державний реєстр суб'єктів господарювання, яких притягнуто до відповідальності за вчинення порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів тендерів.

Щодо розробки відповідного законопроекту повідомляємо що законопроектом № 5431 Закон України «Про Антимонопольний комітет України» доповнено статтею 24-1 «Відкритість та прозорість діяльності Антимонопольного комітету України».

Так, на офіційному веб-сайті Комітету оприлюднюватиметься інформація про дослідження ринків - звіти про результати проведених досліджень ринків. Звіти підлягатимуть оприлюдненню протягом десяти робочих днів з дня їх затвердження Комітетом або адміністративною колегією Комітету.

На офіційному веб-сайті Комітету оприлюднюватимуться порядки денні засідань Антимонопольного комітету України та адміністративної колегії Комітету. Оприлюднення рішень, рекомендацій, попередніх рішень, інформації про прийняті до розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, інформації про справи про концентрацію, узгоджені дії здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Статті 30, 35, 46, 47, 48-1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» доповнено новими частинами відповідно:

«6. На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюється інформація про справи про узгоджені дії, концентрацію»;

«3. На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюється інформація про справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції»;

«4. Органи Антимонопольного комітету України оприлюднюють рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України протягом 10 робочих днів з дня їх надання. Рекомендації підлягають оприлюдненню в повному обсязі, крім інформації з обмеженим доступом. Інформація з обмеженим доступом має бути виключена, зачорнена або змінена в інший спосіб, що забезпечує достатній її захист та водночас повноту обґрунтування органом Антимонопольного комітету України наданих рекомендацій»;

«5. Органи Антимонопольного комітету України оприлюднюють попередні рішення на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України протягом 10 робочих днів з дня їх прийняття. Попередні рішення підлягають оприлюдненню в повному обсязі, крім інформації з обмеженим доступом. Інформація з обмеженим доступом має бути виключена, зачорнена або змінена в інший спосіб, що забезпечує достатній її захист та водночас повноту обґрунтування органом Антимонопольного комітету України прийнятого рішення»;

«Стаття 48-1. Державний реєстр суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів

1. Антимонопольний комітет України для цілей Закону України "Про публічні закупівлі" створює, веде та оприлюднює єдиний відкритий Державний реєстр суб'єктів господарювання, яких притягнуто до відповідальності за вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів. Порядок ведення і доступу до Державного реєстру визначається нормативно-правовим актом Антимонопольного комітету України».

Публікація інформації про вичерпний перелік справ, які перебувають на розгляді в Комітеті із зазначенням за кожною справою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в динаміці інформації, зокрема, про суть справи, відповідальний структурний підрозділ та відповідального державного уповноваженого, строк розгляду та стадію розслідування у справі, підстави для продовження строку розгляду справи, може мати негативний вплив на розгляд справи в цілому та спричинити тиск на посадових осіб, які безпосередньо здійснюють розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та можуть виникнути інші несприятливі наслідки для розгляду такої справи.

Також відповідно до статті 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» державний уповноважений Комітету зобов'язаний виконувати вимоги законодавства України, бути об'єктивним та неупередженим під час здійснення своїх повноважень.

Враховуючи викладене, позицію, висловлену у розділі I цього листа та вимоги статей 90-94, 100 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI, щодо неможливості реєстрації законопроектів з одних і тих же питань та повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на підставі наявності прийнятого в першому читанні законопроекту, щодо якого внесений проект є альтернативним, розробка запропонованого пунктом 2.2.5.2.1 Додатку 2 до проекту постанови законопроекту та його подальше обговорення, супроводження з метою прийняття, є таким, що вже частково врегульовано законодавством, запропоноване у законопроекті № 5431 та не потребує розробки окремого законопроекту, яким би вирішувалися зазначені питання.

Комітетом у листі від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568, пропонувалися заходи, які Комітетом можуть бути вжиті для вирішення проблеми, зазначеної в відповідних підпунктах пункту 3.2.5 Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06. 2022 № 2322-IX.

III. Згідно заходу 2.2.5.3.1 Додатку 2 до проекту постанови Мінекономіки разом з Комітетом необхідно у січні 2023 року розробити проект закону, який визначатиме зазначені у цьому заході перелік з 17 питань.

Підпунктом 3 пункту 3.2.5 Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX, **не передбачено вирішення саме на законодавчому рівні** таких питань, як:

усунення надмірного рівня дискреції у реалізації Комітетом своїх повноважень, зокрема, **щодо визначення Комітетом:**

1. початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, орієнтовного строку розгляду такої справи та, у разі необхідності, можливості перенесення цього строку з відповідним обґрунтуванням:

«1) усунення дискреції щодо підстав для початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та відмови у початку розгляду справи;

2) встановлення, що однією з підстав для початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції є надходження інформації про порушення від прямих та непрямих споживачів, громадських об'єднань, метою діяльності яких є захист прав споживачів від порушень законодавства про захист економічної конкуренції;

3) встановлення, що однією з підстав для початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції є надходження колективної заяви про порушення;

4) встановлення граничних строків розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції для кожного з видів порушень;

5) встановлення вичерпного переліку підстав та порядку продовження строку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також граничного строку, на який може бути продовжено розгляд такої справи;

6) встановлення прозорого та недискримінаційного порядку обмеження строків ознайомлення сторонами у справі з матеріалами справи, а також порядку визначення таких строків;»

2. строку проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу;

3. шляхів удосконалення механізму визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, враховуючи їх професійні якості, досвід, неупередженість, незалежність, законність та обґрунтованість прийнятих ними рішень;

4. шляхів удосконалення підходів до визначення розміру та порядку розрахунку штрафу, який накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Так, відповідно до статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Комітету **розпочинають розгляд справи** про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, **за заявами суб'єктів господарювання, громадян, об'єднань, установ, організацій про порушення їх прав внаслідок дій чи бездіяльності**, визначених цим Законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції. У випадках, **коли дії чи бездіяльність, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції не має відчутного впливу на умови конкуренції на ринку, заявнику може бути відмовлено у розгляді справи.**

Розділом IV Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затвердженими розпорядженням Комітету від 19.04.1994 № 5 (в редакції розпорядження Комітету від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованим в Мін'юсті 06.05.1994 за № 90/299, визначені підстави для початку розгляду справи.

Згідно з пунктом 17 цих Правил **особами, які мають право подавати заяву** відповідно до абзацу другого частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» або частини першої статті 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», **є конкуренти, постачальники чи покупці**

відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть безпосередньо і негативно вплинути на їхні права.

Запропонована підстава для початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме надходження інформації про порушення від прямих та непрямих споживачів, громадських об'єднань, метою діяльності яких є захист прав споживачів від порушень законодавства про захист економічної конкуренції, колективної заяви про порушення (підпункти 2 і 3), створює ризики для безпідставного відкриття справ відносно суб'єктів господарювання, оскільки початок розгляду справи, пов'язаний саме з наявністю ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції (частина перша статті 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції»), тобто дії або бездіяльність мають містити факти, що свідчать про їх невідповідність законодавству.

В свою чергу початок розгляду справи Комітетом лише на підставі надходження інформації про порушення, фактично спонукатиме Комітет розпочинати розслідувати факти, які не матимуть ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Такі зміни нестимуть не тільки негативні репутаційні ризики для суб'єктів господарювання, а також впливатимуть на ефективність діяльності органів Комітету, оскільки Комітет та його територіальні відділення будуть надмірно завантажені справами, що не матимуть перспективи з точки зору наслідків для товарних ринків, забираючи ресурси, які наразі обмежені.

Крім того, законопроектом № 5431 також пропонується внести зміни до статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відповідно до яких:

Частину другу викласти в редакції відповідно до якої:

«2. Органи Антимонопольного комітету України мають право не здійснювати розгляд заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, якщо особа, яка подала заяву, не доведе, що дії чи бездіяльність, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на її права та/або діяльність. Про відмову в розгляді такої заяви органи Антимонопольного комітету України повідомляють заявника листом»;

статтю доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

«3. Органи Антимонопольного комітету України мають право не розпочинати розгляд справи, якщо дії чи бездіяльність, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, не справляють (не можуть справляти) відчутного впливу на умови конкуренції на ринку.

4. У разі відмови в розгляді справи особі, яка подала заяву про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з підстав, передбачених цією статтею, орган Антимонопольного комітету України видає відповідне вмотивоване розпорядження, яке протягом трьох робочих з дня його прийняття надсилається такій особі».

Додатково, Національною економічною стратегією на період до 2030 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 визначено, що одним із шляхів досягнення цілі 2 «Забезпечення прозорого та ефективного регулювання ринкових відносин» є **законодавче закріплення механізмів установлення пріоритетів діяльності Антимонопольного комітету України.**

Таким чином, внаслідок реалізації положень законопроекту № 5431 врегульовуватиметься питання ефективності розслідувань Комітету, та запобігання необґрунтованим відмовам заявникам у розгляді справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Також повідомляємо, що згідно з положеннями законопроекту № 5431, запропоновано доповнити Закон України «Про захист економічної конкуренції» статтею 37-1 «Строки розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції».

«1. Справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розглядаються органами Комітету протягом розумного строку, але не більше трьох років з дня прийняття розпорядження про початок розгляду справи, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. За наявності обґрунтованих підстав, що перешкоджають розгляду справи у строк, визначений частиною першою цієї статті, органи Комітету можуть продовжити цей строк, але не більше, ніж на два роки, про що письмово повідомляються особи, які беруть участь у справі.

3. До строку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не зараховується час зупинення розгляду справи відповідно до частини другої статті 38 цього Закону.

4. Якщо протягом граничних строків розгляду справи, передбачених частинами першою та другою цієї статті, органом Комітету рішення не прийнято, справа підлягає закриттю на підставі абзацу сьомого частини першої статті 49 цього Закону».

Директивою ЄС 2019/1 передбачено, що **національні адміністративні органи з питань конкуренції повинні брати до уваги тяжкість порушення.** Вони також повинні мати **можливість встановлювати штрафи, пропорційні тривалості порушення.** Оцінка тяжкості порушення має проводитись у кожному конкретному випадку для всіх видів правопорушень з урахуванням усіх обставин справи. Фактори, які можуть бути взяті до уваги, включають характер порушення, загальну частку ринку всіх зацікавлених підприємств, географічний масштаб порушення, чи було порушення реалізовано, вартість проданих товарів і послуг підприємства, до яких прямо чи опосередковано відноситься порушення, а також розмір і ринкова влада відповідного підприємства.

Законопроектом № 5431 запропоновані зміни до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме її доповнено частиною восьмою такого змісту: «Порядок визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, встановлюється нормативно-правовим актом Антимонопольного комітету України».

Орієнтовні строки розгляду справ про захист економічної конкуренції наразі визначені Інструкцією з діловодства у справах, затвердженій наказом Голови Комітету від 03.02.1997 № 16/01 (зі змінами) та на який йде посилання в наказі Голови Комітету від 28.10.2022 № 62-ОД «Про організацію контролю за виконанням завдань і документів в Антимонопольному комітеті України» та передбачається можливість їх обґрунтованого продовження.

Щодо реалізації пошуку «шляхів удосконалення механізму визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, враховуючи їх професійні якості, досвід, неупередженість, незалежність, законність та обґрунтованість прийнятих ними рішень» слід зазначити, що відповідно до частини шостої статті 9 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Голова Комітету:

очолює Комітет та спрямовує його діяльність, головує на засіданнях Комітету; розподіляє обов'язки між першим заступником, заступником Голови та державними уповноваженими Комітету, спрямовує діяльність територіальних відділень Комітету;

має право за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, поданням органів Комітету, голови його територіального відділення або з власної ініціативи витребувати будь-які матеріали, в тому числі заяви і справи про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію, про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що перебувають на розгляді органу Комітету чи голови територіального відділення Комітету, та передати їх на розгляд іншому органу Комітету чи голові територіального відділення Комітету, за винятком заяв і справ, віднесених до виключної компетенції Комітету як вищого колегіального органу.

Отже, вирішення зазначеного питання може бути здійснено Комітетом шляхом прийняття (удосконалення вже прийнятих) ним підзаконних нормативно-правових актів.

Крім того, пропозиція встановити на законодавчому рівні процесуальні права сторін, такі як «б) встановлення прозорого та недискримінаційного порядку обмеження строків ознайомлення сторонами у справі з матеріалами справи, а також порядку визначення таких строків; 7) встановлення можливості і визначення умов для зупинення провадження у справі на період розгляду порушень, передбачених пунктами 13 – 15 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», розпочатих в рамках розгляду відповідної справи, а також на період розгляду інших справ (щодо створення перешкод під час проведення перевірок, неявки на виклик органів Комітету для надання пояснень)», може бути врегульовано шляхом прийняття (внесення змін до) підзаконних нормативно-правових актів Комітету.

Адже Закон – це нормативно-правовий акт, що регулює найбільш значущі, найважливіші суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил (норм) та регулює правовідносини, а не вирішує конкретне питання.

Крім того вирішення на законодавчому рівні питання

«7) встановлення можливості і визначення умов для зупинення провадження у справі на період розгляду порушень, передбачених пунктами 13 – 15 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», розпочатих в рамках розгляду відповідної справи, а також на період розгляду інших справ (щодо створення перешкод під час проведення перевірок, неявки на виклик органів Комітету для надання пояснень)

вже врегульовано частиною другою статті 38 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та абзацом восьмим пункту 19 Правил розгляду заяв і справ - розгляд справи може бути зупинено з власної ініціативи відповідного органу Антимонопольного комітету України чи за заявою особи, яка бере участь у справі, до завершення розгляду органом Антимонопольного комітету України, господарським судом пов'язаної з цією справою іншої справи або до вирішення органом Комітету чи іншим державним органом пов'язаного з нею іншого питання.

Також, згідно заходу 2.2.5.3.1 Додатку 2 до проекту постанови передбачено розроблення проекту закону, який усуватиме надмірний рівень дискреції у реалізації повноважень Комітету, зокрема шляхом:

«...8) встановлення граничних строків проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу;

9) встановлення обов'язку Комітету у разі, коли за результатами перевірки інформації про незаконну державну допомогу або про неналежне використання державної допомоги, він приймає рішення про відсутність потреби у порушенні справи про державну допомогу, надавати заявникові вичерпну, ґрунтовну інформацію щодо підстав та мотивів ухвалення такого рішення...».

Зазначаємо, що відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) **перевірка інформації про незаконну державну допомогу передбачена статтею 12 Закону, а саме, у разі отримання під час проведення моніторингу чинної державної допомоги або з будь-яких інших джерел інформації про незаконну державну допомогу, Уповноважений орган проводить перевірку такої інформації з метою забезпечення дотримання вимог цього Закону.**

Водночас, пунктом 7 розділу X «Перевірка інформації про незаконну державну допомогу та/або неналежне використання державної допомоги» Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.06.2016 за № 686/28816 (далі – Порядок 8-рп), передбачено, що **заява про перевірку інформації про незаконну державну допомогу та/або неналежне використання державної допомоги розглядається в Комітеті протягом 30 календарних днів, а в разі потреби одержання додаткової інформації, яка не може бути надана заявником, строк розгляду цієї заяви може бути продовжений державним уповноваженим Комітету на 60 календарних днів, про що письмово повідомляється заявнику.**

Відповідно до пункту 8 розділу X «Перевірка інформації про незаконну державну допомогу та/або неналежне використання державної допомоги» Порядку 8-рп у разі якщо за результатами розгляду Заяви не виявлено підстав для початку розгляду справи про державну допомогу, державний уповноважений письмово повідомляє про це заявника.

Крім того, пунктом 12 Порядку проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 140/28270 (далі

– Порядок 43-рп), передбачено, що у **рамках проведення моніторингу Уповноважений орган може отримувати інформацію про державну допомогу з інших джерел** (органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктів господарювання, громадян, об'єднань, установ, організацій, що не є надавачами державної допомоги (далі - Заявники)), яка подається в довільній формі та на яку не поширюються вимоги щодо порядку подання та оформлення повідомлень про державну допомогу.

Відповідно до пункту 13 Порядку 43-рп, у **разі отримання Уповноваженим органом інформації про державну допомогу з будь-яких інших джерел або шляхом самостійного виявлення** залежно від змісту виявленої (отриманої) інформації здійснюється її **попередня перевірка на предмет:**

ймовірної належності виявлених (повідомлених) заходів підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів до незаконної державної допомоги;

наявності ознак того, що чинна державна допомога не є або не може вважатись допустимою для конкуренції;

наявності обґрунтованих підозр щодо неналежного використання державної допомоги.

Пунктом 17 Порядку 43-рп, передбачено, що **строк проведення Уповноваженим органом попередньої перевірки та аналізу інформації про державну допомогу, що міститься в повідомленні Заявників, не повинен перевищувати 30 днів** з моменту отримання повідомлення.

Згідно з пунктом 18 Порядку 43-рп, за **результатами попередньої перевірки**, передбаченої пунктом 13 цього Порядку, Уповноважений орган, **направляє заявнику не пізніше 30 днів з дня отримання повідомлення**, передбаченого пунктом 12 цього Порядку, відповідь про неналежність повідомлених заходів підтримки до незаконної державної допомоги, відсутність підстав для перегляду чинної державної допомоги або необґрунтованість інформації про неналежне використання державної допомоги.

Отже, Комітет діє відповідно до вимог, визначених законодавством, яке встановлює відповідні процесуальні засади діяльності Комітету, в тому числі дотримання установлених строків.

Окрім наведеного, зазначаємо, що згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу. Відповідно до частини 1 статті 15 Регламенту Ради (ЄС) 2015/1589 від 13 липня 2015 року, що встановлює детальні правила застосування статті 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі - Регламент 1589), розгляд можливої незаконної допомоги має завершитися прийняттям рішення відповідно до статті 4(2), (3) або (4).

У разі прийняття рішень про ініціювання офіційної процедури розслідування, провадження закривається рішенням згідно зі статтею 9. Якщо держава-член не виконує заборону на надання інформації, це рішення приймається на основі наявної

інформації. У статті 4 (5) визначається строк прийняття рішення за результатами розгляду повідомлення, частинами 6 та 7 статті 9 Регламенту 1589 визначаються строки прийняття рішення за результатами офіційної процедури розслідування (в Законі використовується термін «справа»). Згідно з частиною другою статті 15 Регламенту 1589 у випадках можливої незаконної допомоги, відсутні часові обмеженнями, встановлені у статтях 4 (5), 9 (6) та 9 (7). Отже, частина шоста статті 12 Закону відповідає зазначеним вище положенням Регламенту 1589.

Враховуючи викладене, необхідно виключити пункти 8 та 9 у заході 2.2.5.3.1 додатку 2 «Заходи з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» до проєкту Антикорупційної програми.

Аналогічно з пункту 2.2.5.3 додатку 1 «Очікувані стратегічні результати з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» до проєкту Антикорупційної програми необхідно виключити слова «строку проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу» та відповідні показники (індикатори) досягнення.

Комітетом у листі від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568, пропонувалися заходи, які Комітетом можуть бути вжиті для вирішення проблеми, зазначеної в відповідних підпунктах пункту 3.2.5 Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX.

IV. Згідно заходу 2.2.5.4.1 Додатку 2 до проєкту постанови Комітету у січні 2023 року необхідно розробити проєкт закону, який удосконалюватиме механізм звільнення або пом'якшення відповідальності та визначатиме їх порядок.

Вказана норма вже передбачена новими статтями 46-1 та 52-1, що містяться в законопроекті № 5431, яким Закон України «Про захист економічної конкуренції» пропонується доповнити (а саме - до суб'єкта господарювання, який вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій (крім порушень, передбачених пунктом 4 частини другої статті 6 цього Закону) або зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку, може застосовуватися процедура врегулювання у справі. При цьому учасника антиконкурентних узгоджених дій одночасно може бути звільнено від відповідальності у порядку, передбаченому статтею 52-1 цього Закону.

Крім того, передбачені підпунктом 11 зазначеного заходу фіксовані розміри штрафів при пом'якшенні відповідальності, залежно від черговості надання учасниками антиконкурентних узгоджених дій інформації, що розкриває антиконкурентні узгоджені дії та має суттєве значення для прийняття рішення, не узгоджуються з Повідомлення Комісії щодо імунітету від штрафів та зменшення розміру штрафів у справах про картелі (2006/C298/11), відповідно до пункту 26 якого розміри штрафів встановлюються в граничних розмірах, а не в конкретних (фіксованих).

Комітетом у листі від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568, пропонувалися заходи, які Комітетом можуть бути вжиті для вирішення проблеми, зазначеної в відповідному підпункті 4 пункту 3.2.5 Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX.

V. Відповідно до заходу 2.2.6.1.1 Додатку 2 до проекту постанови передбачається розроблення проекту закону про внесення змін до Закону, який визначатиме:

1) види відповідальності, яка застосовується до керівників та інших посадових осіб надавачів державної допомоги за порушення вимог цього Закону, в тому числі, вимог щодо обов'язку повідомлення уповноваженому органу про надання нової державної допомоги та за надання державної допомоги, недопустимої для конкуренції; 2) обов'язок Комітету повідомляти правоохоронні органи про факти виявлення порушення керівниками та іншими посадовими особами надавачів державної допомоги вимог закону, які тягнуть за собою відповідальність; 3) види відповідальності, яка застосовується до керівників та інших посадових осіб Комітету за неповідомлення правоохоронним органам про факти виявлення порушення керівниками та іншими посадовими особами надавачів державної допомоги вимог закону, які тягнуть за собою відповідальність.

Заходи 2.2.6.1.2-2.2.6.1.4 передбачають громадське обговорення, погодження, супроводження та здійснення інших відповідних процесуальних дій щодо закону, зазначеного в описі заходу 2.2.6.1.1.

Також захід 2.2.6.1.5 передбачає розроблення проекту закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, який визначатиме: 1) склади порушень законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання, в тому числі, вимог щодо обов'язку повідомлення уповноваженому органу про надання нової державної допомоги та у вигляді надання державної допомоги, недопустимої для конкуренції; 2) склад порушення у вигляді неповідомлення Комітету правоохоронним органам про факти виявлення порушення керівниками та іншими посадовими особами надавачів державної допомоги вимог закону, які тягнуть за собою відповідальність; 3) види та розміри відповідальності за такі порушення.

Заходи 2.2.6.1.6-2.2.6.1.8 передбачають громадське обговорення, погодження, супроводження та здійснення інших відповідних процесуальних дій щодо закону, зазначеного в описі заходу 2.2.6.1.5.

Зазначаємо, що **відповідно до частини дев'ятої статті 11 Закону державна допомога, надана всупереч рішення** Уповноваженого органу про визнання такої допомоги недопустимою для конкуренції, **підлягає поверненню у порядку**, визначеному статтею 14 цього Закону, якою встановлюється порядок повернення державної допомоги, недопустимої для конкуренції.

На підзаконному рівні постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468 «Про затвердження Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1001 від 07.09.2022) **детально регламентовано процедуру повернення недопустимої державної допомоги.**

Відповідно до частини третьої статті 14 Закону у разі невиконання рішення про припинення або повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, Уповноважений орган звертається до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про визнання відповідного нормативно-правового чи акта індивідуальної дії, на підставі якого надавалася така державна допомога, незаконним та про припинення та/або повернення незаконної державної допомоги.

Отже, процедура щодо примусового виконання надавачем зобов'язань, передбачених рішенням Комітету, відбувається на загальних засадах у судовому порядку.

Зазначена **процедура повернення недопустимої державної допомоги** регламентована у відповідності до вимог законодавства ЄС та є **аналогічною**, оскільки Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони встановлено міжнародні зобов'язання щодо імплементації європейських норм у законодавство України у сфері державної допомоги. Зауважуємо, що **законодавством ЄС не передбачено норм щодо встановлення юридичної відповідальності уповноважених осіб – надавачів державної допомоги за невиконання рішення Європейської комісії.**

Крім того, визначення посадової особи, яка є відповідальною за прийняття акта про надання державної допомоги, є неможливим та недоцільним, оскільки прийняття рішення може відбуватись колегіально, а його підготовка може здійснюватись різними підрозділами у межах одного органу.

В акті про надання державної допомоги надавачем може бути визначено інший підрозділ або взагалі орган державної влади в залежності від юридичної сили нормативно-правового акту.

Отже, необхідно вилучити заходи 2.2.6.1.1-2.2.6.1.8 додатку 2 «Заходи з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» до проєкту постанови. Аналогічно необхідно **вилучити пункт 2.2.6.1** та відповідні показники (індикатори) досягнення) додатку 1 «Очікувані стратегічні результати з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» до проєкту постанови, відповідно до якого на законодавчому рівні передбачено встановлення юридичної відповідальності уповноважених осіб – надавачів державної допомоги за недотримання вимог Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо надання незаконної та недопустимої державної допомоги.

VI. Відповідно до заходу 2.4.3.1.15. Додатку 2 до проєкту постанови передбачено забезпечення обміну даними й технічної можливості взаємодії між Єдиним реєстром об'єктів державної власності, включно із модулем (підсистемою) реєстру підприємств державної та комунальної форми власності, та реєстром державної допомоги. Зазначаємо, що відповідно до статті 16 Закону реєстр державної допомоги складається та ведеться Уповноваженим органом за результатами проведення моніторингу державної допомоги та на підставі інформації про чинну державну допомогу, яка подається надавачами такої допомоги.

Реєстр державної допомоги оновлюється, зокрема **даними про нову державну допомогу, що набрала чинності протягом звітного року, у тому числі про ту, надавачі якої підлягають звільненню від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу** відповідно до статті 7 цього Закону.

Відповідно до пункту 3 Порядку ведення та доступу до реєстру державної допомоги суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп, зареєстрованим в Мін'юсті 26.01.2016 за № 142/28272 (далі – Порядок ведення реєстру) **реєстр - єдина державна інформаційна система збору, накопичення та обробки інформації про державну допомогу суб'єктам**

господарювання (далі - державна допомога), отриманої, зокрема, за результатами проведення моніторингу державної допомоги, на підставі інформації про чинну державну допомогу, яка подається надавачами такої допомоги, про нову державну допомогу, що набрала чинності протягом звітного року, у тому числі про ту, надавачі якої підлягають звільненню від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу відповідно до статті 7 Закону, про програми підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом.

Отже, реєстр акумулює інформацію за результатами проведення моніторингу державної допомоги та на підставі інформації про чинну державну допомогу, яка подається надавачами такої допомоги, а не інформацію про всі підприємства державної та комунальної форми власності, а отже, запропоноване положення проектом постанови потребує виключення.

Закон та Порядок ведення реєстру забезпечують прозорість та доступність інформації для всіх користувачів в обсязі, передбаченому чинним законодавством. Реєстр є відкритим, а доступ до нього є безоплатним.

Також слід зауважити про те, що Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 № 1555-VII (далі – Закон) був прийнятий Верховною Радою України на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Враховуючи, що Конституцією України закріплено стратегічний курс на набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі, статус кандидата на яке Україні надано 23 червня 2022 року, для подальшої підготовки для набуття такого членства в ЄС необхідно, зокрема, забезпечити функціонування системи моніторингу і контролю державної допомоги суб'єктам господарювання в Україні відповідно до вимог, передбачених Угодою про асоціацію.

Пунктом 1 статті 267 Угоди про асоціацію для виконання зобов'язань, зазначених у статтях 262-266 цієї Угоди, передбачено прийняття національного законодавства про державну допомогу.

Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) цієї Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

Закон та відповідні підзаконні акти, які містять норми законодавства, що впливають із Закону, розроблені з урахуванням відповідних актів Європейського Союзу.

На сьогодні відповідні положення Закону та підзаконних нормативно-правових актів відповідають, зокрема, Регламенту Ради (ЄС) 2015/1589 від 13 липня 2015 року, що встановлює детальні правила застосування статті 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (доді – Регламент 1589), положення постанови Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468 «Про затвердження

Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції» (зі змінами) відповідають Повідомленню Європейської комісії про стягнення незаконної та несумісної державної допомоги (2019/С 247/01).

Відповідно до спеціальної процедури вступу до Європейського Союзу, Україною було отримано та заповнено анкету-опитувальник для отримання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі, яка, зокрема, містила питання щодо імплементації норм законодавства Європейського Союзу у законодавство про державну допомогу суб'єктам господарювання, зокрема: наскільки законодавство відображає регламенти, рекомендації та повідомлення Європейського Союзу, прийняті для імплементації статей 106-108 Договору про функціонування про функціонування Європейського Союзу; щодо компетенції органу державної допомоги та їх відповідності Регламенту 1589.

Отже, закріплення в Законі та у відповідних підзаконних актах норм, які не будуть відповідати актам Європейського Союзу та, відповідно, Угоді про асоціацію, матиме негативний вплив на забезпечення Україною набуття членства в Європейському Союзі.

VII. Згідно заходу 2.2.7.1.1 Додатку 2 до проекту постанови передбачається розроблення Мінекономіки спільно з Комітетом проекту закону, який встановлюватиме що:

1) порядок і строки погодження проектів нормативно-правових актів та інших рішень органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або таких, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, встановлюються Комітетом;

2) нормативно-правові акти та інші рішення органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, прийняті без погодження з Комітетом, його територіальними відділеннями, є нікчемними;

3) діяльність суб'єктів господарювання, створених на підставі нормативно-правових актів та інших рішень органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, прийнятих без погодження з Комітетом, його територіальними відділеннями, підлягає припиненню шляхом їх ліквідації відповідно до закону;

4) усі органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, які допустили прийняття нормативно-правових актів та інших рішень, що можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або таких, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, без урахування вимог частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», протягом певного строку з дня набрання чинності цим Законом зобов'язані надати Комітетові усі такі нормативно-правові акти та рішення, які були чинними на день набрання чинності цим Законом;

5) у разі невиконання вимог, передбачених у попередньому абзаці, відповідні акти та рішення є нікчемними;

6) Комітет здійснює розгляд таких нормативно-правових актів та інших рішень у встановлених ним для загальних випадків порядку та у спеціально встановлений ним строк, що не може перевищувати 6 місяців з дня їх надходження;

7) у разі, якщо за результатами розгляду нормативно-правового акту (рішення), Комітет встановить факт недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, який може бути усунутий шляхом внесення змін до відповідних актів або рішень, Комітет встановлює строк для внесення відповідних змін, але не більше ніж шість місяців;

8) у разі, якщо зміни до відповідних актів або рішень, яких вимагав Комітет, протягом встановленого ним строку не внесені, або у разі, якщо приведення умов діяльності суб'єкта господарювання у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції шляхом внесення змін до умов його діяльності неможливе, то такі акти та рішення підлягають скасуванню;

9) до переліку документів, що подаються заявником для державної реєстрації юридичної особи, входить також документ, що підтверджує погодження органом Комітету проекту рішення органу влади чи органу місцевого самоврядування щодо створення суб'єкта господарювання;

10) відсутність документа, що підтверджує погодження органом Комітету проекту рішення органу влади чи органу місцевого самоврядування щодо створення суб'єкта господарювання, є підставою для відмови у здійсненні державної реєстрації юридичної особи.

Положення щодо нікчемності та скасуванню нормативно-правових актів (пункти 2, 5, 8), про припинення діяльності суб'єктів господарювання та їх ліквідацію, які створені були відповідно до нормативно-правового акту, що не погоджувався в Комітеті (пункт 3) положення щодо державної реєстрації суб'єктів господарювання (пункти 9, 10), пропонується доопрацювати шляхом виключення, як такі, що містять незаконний та неконституційний механізм для його реалізації.

Відповідно до статті 16 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу. Способами захисту цивільних прав та інтересів можуть бути, зокрема, визнання правочину недійсним; визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб. Статтею 215 Цивільного кодексу України визначено підстави для недійсності правочину, а саме є недодержання в момент вчинення правочину стороною (сторонами) вимог, які встановлені частинами першою - третьою, п'ятою та шостою статті 203 цього Кодексу. У випадках, встановлених цим Кодексом, нікчемний правочин може бути визнаний судом дійсним. Якщо недійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недійсним (оспорюваний правочин). Суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом чи судом у визначених законом випадках.

Статтею 264 Кодексу адміністративного судочинства встановлений порядок оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень.

Отже, лише суд може визнати нормативно-правовий акт протиправним (незаконним чи таким, що не відповідає правовому акту вищої юридичної сили) та нечинним повністю або в окремій його частині.

На сьогодні статтею 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» **встановлено обов'язок органів влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати**

дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.

Порядок обов'язкового погодження з Антимонопольним комітетом (далі - Комітет) та його територіальними відділеннями (далі - відділення) рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання **визначений у Положенні** про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженому розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 р. № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 р. за № 78/287.

При цьому терміни «органи влади», «органи адміністративно-господарського управління та контролю», «суб'єкт господарювання» використовуються в значеннях відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Органи влади - міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, державні органи, що здійснюють регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, ринків капіталу та організованих товарних ринків, державні органи приватизації, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, місцеві органи виконавчої влади (стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Враховуючи викладене, обов'язковому погодженню з Комітетом відповідно до статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» підлягають проекти нормативно-правових актів органів влади, визначених у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», про створення суб'єктів господарювання.

Так Комітетом було розроблено та схвалено на його засіданні проект постанови Кабінету Міністрів України «Про здійснення оцінки впливу на конкуренцію проектів нормативно-правових актів та інших рішень щодо створення державних і комунальних підприємств, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку» та в березні 2021 року такий проект постанови Кабінету Міністрів України надсилався на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади та до місцевих органів влади.

За результатами опрацювання та погодження зазначеного проекту постанови Кабінету Міністрів України було висловлено позиції відповідних заінтересованих органів виконавчої влади (а саме – Мінекономіки, Мінюстом, Мінфіном, Донецькою та Сумською ОДА) про невідповідність такої ініціативи Конституції України, Законам України «Про Кабінет Міністрів України», «Про захист економічної конкуренції», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців».

Так відповідно до частини другої статті 71 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування,

а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом.

Статтею 143 Конституції України передбачено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування, зокрема, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю.

Зазначеною нормою Конституції України передбачається самостійність місцевих органів влади у прийнятті ними рішень про утворення, ліквідацію комунальних підприємств за погодженням з іншими органами державної влади.

Враховуючи викладене, пропонуємо доопрацювати запропоновані положення заходу 2.2.7.1.1 Додатку 2 до проекту постанови з метою узгодження із зазначеними нормами законодавства з метою запровадження на законодавчому рівні досить дієвих механізмів контролю впливу на конкуренцією у зв'язку з можливими антиконкурентними діями у секторах економіки.

У разі необхідності, пропонуємо внести відповідні зміни до підпункту 1 пункту 3.2.7 Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX, про що Комітет у листі від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568, вже зазначав.

Враховуючи викладене, Комітет пропонує доопрацювати проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023 - 2025 роки» з урахуванням наданих у цьому листі зауважень та пропозицій, враховуючи при цьому предмет правового регулювання питань, визначених пунктами 3.2.5-3.2.7 Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX та з урахуванням положень вже опрацьованого у Верховній Раді України та рекомендованого для розгляду у другому читанні законопроекту № 5431, при цьому доопрацювавши строки в частині їх збільшення для виконання Комітетом запропонованих проектом постанови заходів.

Додаток: копія листа Комітету від 12.10.2022 № 300-29.1/09-4568 з додатками на 17 арк. в 1 прим.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, факс (044) 520-03-25

E-mail: slg@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

12.10.2022 № 300-29.1/09-4568 На № _____ від _____

Національне агентство з питань
запобігання корупції

Про внесення пропозицій

Антимонopolний комітет України (далі – Комітет), на виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 15.07.2022 № 17494/1/1-22 (вх. Комітету № 3-01/257 від 15.07.2022), з метою забезпечення виконання положень Закону України від 20.06.2022 № 2322-IX «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» згідно з планом організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для його реалізації, у межах повноважень надає пропозиції, схвалені Комітетом 06 жовтня 2022 року, до проекту державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки.

Додатки: 1. Пропозиції Комітету до проекту державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» на 13 арк. в 1 прим.
2. Пропозиції Комітету щодо виключення пунктів 3.2.6 та 3.2.7 розділу 3 Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України 20.06.2022 № 2322-IX «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» на 3 арк. в 1 прим.

В. о. Голови Комітету

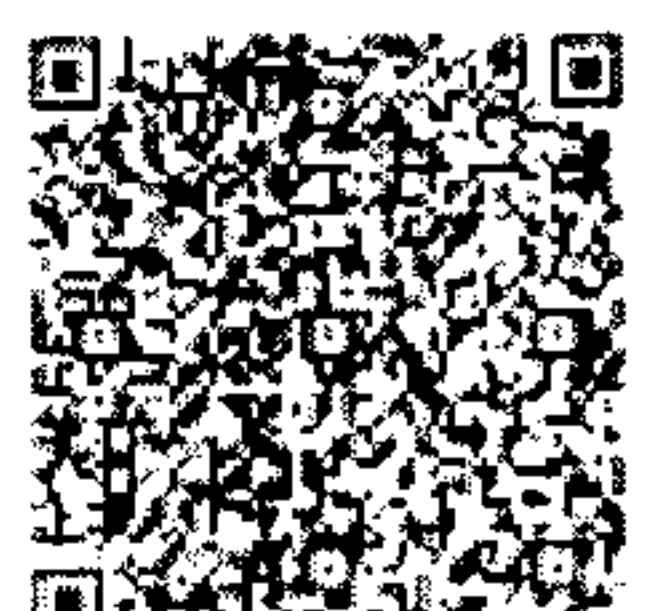
Анжеліка КОНОШЛЯНКО

229919

(044) 251-62-10
(044) 251-60-44
(044) 251-62-25*61-25

Національне агентство з питань запобігання корупції

№23304 0 03-22 від 14.10.2022

ПРОПОЗИЦІЇ

Антимонопольного комітету України до проєкту державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України 20.06.2022 № 2322-ІХ «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки»

3.2.5. **Проблема.** Недостатній обсяг інформації щодо діяльності Антимонопольного комітету України і наділення його низкою дискреційних повноважень ускладнюють громадський контроль за його діяльністю та обумовлюють високий рівень корупційних ризиків. Відсутня дієва програма пом'якшення відповідальності учасників картелю, які повідомили про картель та надали докази.

Очікувані стратегічні результати:

Очікуваний стратегічний результат (визначено у прийнятій Антикорупційній стратегії на 2021-2025 роки, затвердженій Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-ІХ)	Найменування та зміст заходу	Строки виконання заходу	Джерела та обсяги фінансових ресурсів, необхідних для виконання заходу	Виконавці заходу. Джерело даних	Показник (індикатор) заходу	виконання
1) Антимонопольний комітет України здійснює свою діяльність на засадах прозорості, передбачуваності та правової визначеності, рівень корупційних ризиків у його діяльності суттєво знизився завдяки	1.1. Антимонопольний комітет України звітує про свою діяльність до Верховної Ради України	Щороку, до 15 березня	У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/). 1.2_ внесення звіту на розгляд ВРУ	Звіт в установлені строки внесено на розгляд ВРУ	
	1.2. Інформація щодо прийняття розпорядження	Протягом 10 робочих днів із дня прийняття	У межах встановлених бюджетних	АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного	Обов'язкова публікація на офіційному вебсайті АМКУ зазначеної інформації у встановлені строки	

<p>безперешкодному, але врегульованому доступу громадськості до обговорення на етапі оголошення рішення, проєктів нормативно-правових актів та інформування про плани діяльності Антимонопольного комітету України та його результати</p>	<p>про початок розгляду справи про узгоджені дії, концентрацію (назва та організаційно-правова форма учасників узгоджених дій, концентрації, вид узгоджених дій, концентрації) оприлюднюється на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України</p>	<p>розпорядження постійно протягом дії Антикорупційної програми</p>	<p>призначень на відповідний рік</p>	<p>комітету України (https://www.amcu.gov.ua/).</p>
<p>1.3. Рішення, прийняте за результатом розгляду заяв, про узгоджені дії чи концентрацію, оприлюднюється на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України, крім інформації, яка визначена інформацією з обмеженим доступом</p>	<p>ПОСТІЙНО протягом 10 робочих днів із дня прийняття рішення</p>	<p>у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/).</p>	<p>Обов'язкова публікація на офіційному вебсайті АМКУ прийнятих рішень у встановлені строки</p>

	<p>1.4. Огани Антимонопольного комітету України оприлюднюють рішення за результатом розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України. Рішення підлягає оприлюдненню в повному обсязі, крім інформації, яка визначена інформацією з обмеженим доступом</p>	<p>Протягом 10 робочих днів із дня його прийняття</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/).</p>	<p>Обов'язкова публікація на офіційному вебсайті АМКУ рішень у встановлені строки</p>
<p>1.5. Оприлюднення та оновлення публічної інформації на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на офіційному вебсайті;</p>	<p>На постійній основі протягом строку дії антикорупційної програми з урахуванням визначених законодавством особливостей та обмежень такого опублікування/на-</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/). Єдиний державний веб-портал відкритих даних</p>	<p>Публікація на офіційному вебсайті АМКУ, Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, надання інформації на запити з урахуванням особливостей та обмежень на період дії воєнного стану</p>	

	надання інформації на запити відповідно до Закону України «Про Доступ до публічної інформації»	Даня інформації на запити під час дії воєнного стану			
1.6. Оприлюднення проектів нормативно-правових актів, схвалених на засіданні АМКУ, на офіційному вебсайті для їх обговорення з метою прийняття	Не пізніш як за 10 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття, протягом строку дії антикорупційної програми	У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)	Публікація на офіційному вебсайті АМКУ	
1.7. Взаємодія із засобами масової інформації та громадськими організаціями щодо запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднення на офіційному вебпорталі Комітету повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення	Протягом строку дії державної антикорупційної програми	У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)	Публікація на офіційному вебсайті АМКУ відповідної інформації	
1.8. Утворення	Грудень 2024 року	У межах	АМКУ,	Утворення громадської ради (зазначене	

	<p>громадської ради АМКУ, її забезпечення в функціонуванні в установленому законодавством порядку з метою здійснення координації заходів, пов'язаних із забезпеченням проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації конкурентної політики</p>	<p>(крім утворення громадської ради в період дії воєнного стану на території України та протягом шести місяців із дня його припинення чи скасування)</p>	<p>встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>утворення громадської ради не проводиться в період воєнного стану на території України та протягом шести місяців із дня його припинення чи скасування)</p>
<p>1.9. Оприлюднення порядку денних відкритих засідань АМКУ</p>	<p>До проведення засідань протягом строку дії державної антикорупційної програми</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Опублікування порядку денних засідань АМКУ</p>	
<p>2) на законодавчому рівні закріплено обов'язок Антимонопольного комітету України оприлюднювати на офіційній вебсторінці: рекомендації, що надаються органам державної влади,</p>	<p>2.1. Супроводження у ВРУ розгляду та прийняття проекту закону від 27.04.2021 реєстр. № 5431, яким передбачено оприлюднення на офіційній вебсторінці</p>	<p>До його прийняття ВРУ, підписання Президентом України та публікації в офіційному друкованому виданні</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ 1. Офіційні друковані видання України. 2. Офіційний вебпортал парламенту України (https://www.rada.gov.ua/). Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Закон підписано Президентом України та опубліковано в офіційному друкованому виданні</p>

<p>органам місцевого самоврядування, установам, організаціям, суб'єктам господарювання, об'єднанням;</p> <p>вичерпний перелік справ, які перебувають на розгляді Антимонопольного комітету України, із зазначенням за кожною справою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в динаміці інформації про суть справи, загальні стадії її розгляду</p>	<p>зазначених рекомендацій та інформації про справи порушення законодавства про захист економічної конкуренції та інформації про справи узгоджені Дії, концентрацію</p>			<p>а/)</p>	
	<p>2.2. Приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність із прийнятим законом (реєстр. № 5431), у разі потреби їх державна реєстрація в Міністерстві у встановленому</p>	<p>Протягом строку, визначеного у «Прикінцевих та перехідних положеннях» прийнятого закону (реєстр. № 5431) для приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність</p>	<p>у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ, Мініюст, ДРС, Мінекономіки, Мінфін, Мінцифри. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua) а/)</p>	<p>Прийнято нормативно-правові акти Комітету, необхідні для реалізації закону</p>

<p>3) Усунуто надмірний рівень дискреції в реалізації Антимонопольним комітетом України своїх повноважень, зокрема, щодо визначення Антимонопольним комітетом України: початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, орієнтовного строку розгляду такої справи та, у разі необхідності, з можливістю перенесення цього строку з відповідним обґрунтуванням</p>	<p>законодавством порядку</p> <p>3.1. Комітет забезпечує неухильне виконання вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», положеннями якого визначені підстави для початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції</p>	<p>Постійно, протягом дії державної антикорупційної програми</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ, Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Відсутність в АМКУ підтверджених фактів недотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції при визначенні початку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції</p>
	<p>3.2. Супроводження у ВРУ розгляду та прийняття проекту закону від 27.04.2021 реєстр. № 5431, яким передбачено строки розгляду справ про</p>	<p>До його прийняття ВРУ, підписання Президентом України публікації офіційному друкованому виданні</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. 1. Офіційні друковані видання України. 2. Офіційний вебпортал парламенту України (https://www.rada.gov.ua/). Офіційний вебпортал Антимонопольного</p>	<p>Закон підписано Президентом України та опубліковано в офіційному друкованому виданні</p>

	порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та, у разі необхідності, перенесення такого строку з відповідними обґрунтуваннями				комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)	
	3.3. Визначення (удосконалення) АМКУ порядку розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції	Протягом строку, визначеного у «Прикінцевих та перехідних положеннях» прийнятого закону (реєстр. № 5431) для приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність	У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	АМКУ, Мінюст, ДРС, Мінекономіки, Мінфін, Мінцифри, Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)	Прийнято нормативно-правовий акт Комітету, необхідний для реалізації закону	
строку проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу	3.4. Під час проведення моніторингу чинної державної допомоги або з будь-яких інших джерел інформації про незаконну державну допомогу допомогу неухильно дотримуватися строку проведення	Протягом дії державної антикорупційної програми, при цьому дотримуючись вимог пункту 5-2 розділу 9 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»,	У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)	Під час проведення моніторингу чинної державної допомоги або з будь-яких інших джерел інформації про незаконну державну допомогу дотримано строків проведення перевірки такої інформації з дотриманням вимог статті 12 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону. Відсутність в АМКУ підтверджених фактів недотримання строків проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу	

<p>шляхів удосконалення механізму визначення та заміни державних уповноважених, за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, їх враховуючи професійні якості, досвід, неупередженість, незалежність, законність та обґрунтованість прийнятих ними</p>	<p>перевірки інформації про незаконну державну допомогу, визначеного статтею 12 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону</p>	<p>Доповненого згідно із Законом від 15.03.2022 № 2134-IX; у редакції Закону від 01.04.2022 № 2175-IX</p>	<p>у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Комітетом встановлено (удосконалено) порядок розподілу обов'язків між першим заступником, заступником Голови та державними уповноваженими Антимонопольного комітету України, визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в частині підстав для їх заміни</p>
---	--	---	---	--	--

<p>рішень</p> <p>шляхів удосконалення до визначення розміру та порядку розрахунку штрафу, який накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції</p>	<p>3.6. Прийняття нормативно-правового акта Антимонопольного комітету України, яким встановлюється порядок меться порядок визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції</p>	<p>Протягом строку, визначеного у «Прикінцевих перехідних положеннях» прийнятого закону (реєстр. № 5431) для приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність із законом</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ, Мінюст, ДРС, Мінекономіки, Мінфін, Мінцифри. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Прийнято нормативно-правовий акт АМКУ, зареєстрований у Мін'юсті, яким удосконалено підходи до визначення розміру та порядку розрахунку штрафу, який накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції</p>
<p>4) Для стимулювання розкриття картельних змов удосконалено механізм звільнення або пом'якшення відповідальності учасників картелю, які повідомили Антимонопольний комітет України про нього та надали відповідні докази, що ґрунтується на найкращих практиках країн Європейського Союзу</p>	<p>4.1. Супроводження у ВРУ розгляду та прийняття проекту закону від 27.04.2021 реєстр. № 5431</p>	<p>До його прийняття ВРУ, підписанням Президентом та публікації в офіційному друкованому виданні</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/). Офіційний вебпортал парламенту України (https://www.rada.gov.ua/)</p>	<p>Закон підписано Президентом України та опубліковано в офіційному друкованому виданні</p>
<p>4.2. Приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність із прийнятим законом, у разі потреби їх державна реєстрація у</p>	<p>Приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність із прийнятим законом, у разі потреби їх державна реєстрація у</p>	<p>Протягом строку, визначеного у «Прикінцевих перехідних положеннях» закону (реєстр. № 5431) для приведення підзаконних нормативно-</p>	<p>У межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік</p>	<p>АМКУ, Мінюст, ДРС, Мінекономіки, Мінфін, Мінцифри. Офіційний вебпортал Антимонопольного комітету України (https://www.amcu.gov.ua/)</p>	<p>Прийнято нормативно-правовий акт, необхідний для реалізації заходу</p>

	встановленому законодавством порядку в Мін'юсті	правових актів відповідність із прийнятим законом			
<p>3.2.6. Проблема. Значна частина надавачів державної допомоги суб'єктам господарювання надає державну допомогу, яка є незаконною та визнана Антимонопольним комітетом України недопустимою для конкуренції, що спричиняє негативний вплив на конкуренцію та може бути наслідком реалізації попередніх корупційних домовленостей.</p> <p>Очікувані стратегічні результати:</p> <p>1) на законодавчому рівні встановлено юридичну відповідальність уповноважених осіб - надавачів державної допомоги за неотримання вимог Закону України «Про</p>					<p>ВИКЛЮЧИТИ з відповідними обґрунтуваннями в листі Комітету</p>

<p>Державну Допомогу суб'єктам господарювання» щодо надання та незаконної та недопустимої Державної Допомоги</p>					
<p>ВИКЛЮЧИТИ з відповідними обґрунтуваннями в листі Комітету</p>					
<p>3.2.7. Проблема. Неefективний механізм здійснення попереднього контролю та оцінки впливу на конкуренцію при створенні та функціонуванні суб'єктів господарювання обумовлює негативний вплив на конкуренцію.</p> <p>Очікувані стратегічні результати:</p> <p>1) на законодавчому рівні запроваджено Дії механізми контролю впливу на конкуренцію у зв'язку</p>					

<p>3 антиконкурентними Діями у секторах економіки</p>	<p>можливими</p>
---	------------------

Пропозиції Комітету щодо виключення пунктів 3.2.6 та 3.2.7 розділу 3 Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 р. № 2322-ІХ (далі – Антикорупційна стратегія)

1. Відповідно до пункту 3.2.6 Антикорупційної стратегії визначено як проблему те, що значна частина надавачів державної допомоги суб'єктам господарювання надає державну допомогу, яка є незаконною, та визнана Антимонопольним комітетом України недопустимою для конкуренції, що спричиняє негативний вплив на конкуренцію та може бути наслідком реалізації попередніх корупційних домовленостей.

Очікуваними стратегічними результатами є встановлення законодавством юридичної відповідальності уповноважених осіб надавачів державної допомоги за недотримання вимог Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо надання незаконної та недопустимої державної допомоги.

Зазначасмо, що відповідно до частини дев'ятої статті 11 Закону державна допомога, надана всупереч рішення Уповноваженого органу про визнання такої допомоги недопустимою для конкуренції, підлягає поверненню в порядку, визначеному статтею 14 цього Закону, якою встановлюється порядок повернення державної допомоги, недопустимої для конкуренції.

На підзаконному рівні Постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468 «Про затвердження Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1001) детально регламентовано процедуру повернення недопустимої державної допомоги. Відповідно до частини третьої статті 14 Закону в разі невиконання рішення про припинення або повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, Уповноважений орган звертається до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про визнання відповідного нормативно-правового чи акта індивідуальної дії, на підставі якого надавалася така державна допомога, незаконним та про припинення та/або повернення незаконної державної допомоги. Отже, процедура щодо примусового виконання надавачем зобов'язань, передбачених рішенням Комітету, відбувається на загальних засадах у судовому порядку.

Зазначена процедура повернення недопустимої державної допомоги регламентована відповідно до вимог законодавства ЄС та є аналогічною, оскільки Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом встановлено міжнародні зобов'язання щодо імплементації європейських норм у законодавство України у сфері державної допомоги.

Зауважуємо, що законодавством ЄС не передбачено норм щодо встановлення юридичної відповідальності уповноважених осіб – надавачів державної допомоги за невиконання рішення Європейської комісії. Крім того, визначення посадової особи, яка відповідальна за прийняття акта про надання державної допомоги, є неможливим

та недоцільним, оскільки прийняття рішення може відбуватися колегіально, а його підготовка різними підрозділами - у межах одного органу. В акті про надання державної допомоги надавачем може бути визначено інший підрозділ або взагалі орган державної влади залежно від юридичної сили нормативно-правового акта.

Крім того, зазначаємо, що Законом України «Про Антимонопольний комітет України» та Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» не передбачено повноважень Уповноваженого органу встановлювати юридичну відповідальність для керівників надавачів державної допомоги. Також незрозуміло, яку саме юридичну відповідальність керівників надавача державної допомоги пропонується встановити.

2. Відповідно до пункту 3.2.7 Антикорупційної стратегії неефективний механізм здійснення попереднього контролю та оцінки впливу на конкуренцію при створенні та функціонуванні суб'єктів господарювання обумовлює негативний вплив на конкуренцію. Очікуваними стратегічними результатами передбачено запровадження на законодавчому рівні досить дієвих механізмів контролю впливу на конкуренцію у зв'язку з можливими антиконкурентними діями в секторах економіки.

Відповідно до абзацу другого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

На передумови та процеси такого змагання впливає будь-яка поведінка суб'єктів господарювання. Отже, впровадження попереднього контролю та оцінки впливу на конкуренцію при будь-якому створенні та будь-якому функціонуванні суб'єктів господарювання означатиме створення системи тотального попереднього контролю за будь-якою господарською поведінкою економічних агентів. Втім, це означатиме позбавлення суб'єктів господарювання можливості самостійно, на власний ризик приймати господарські рішення, що суперечить засадам функціонування ринкової економіки та виключає вільну конкуренцію в підприємницькій діяльності.

Між тим, частина третя статті 42 Конституції України визначає: «Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності», відповідно до частини першої статті 254 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: «Сторони визнають важливість вільної та неспотвореної конкуренції у торговельних відносинах».

У світовій практиці попередній державний контроль з метою недопущення обмеження чи спотворення конкуренції здійснюється виключно вибірково й охоплює три основні сфери: контроль за концентрацією суб'єктів господарювання (яка нетотожна створенню суб'єктів господарювання), контроль за узгодженими діями суб'єктів господарювання (при цьому в ЄС попередній контроль за узгодженими діями існував до 2002 року, у цей час він відсутній, у США, Канаді, Японії, Кореї,

ЮАР, більшості інших країн світу він не застосовувався), попередні погодження рішень органів державної (місцевої) влади.

Усі три зазначених інститути вже передбачені національним законодавством України.

Також слід звернути увагу на те, що відповідно до частини другої статті 71 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» органи виконавчої влади, їх посадові особи не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом.

Статтею 143 Конституції України передбачено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування, зокрема, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю.

З огляду на зазначене пропонуємо пункт 3.2.7 Антикорупційної стратегії виключити.
